

“ЗІСТАВЛЕННЯ СИНОНІМІЧНИХ РЯДІВ ЗАГАЛЬНОНАУКОВОЇ ЛЕКСИКИ У ПЕРЕКЛАДАХ “SCIENTIFIC AMERICAN” УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Актуальною для сучасних перекладачів залишається проблема точності відтворення наукової лексики. Основною причиною цього є те, що абсолютна синонімія є рідкісним явищем, а деякі слова бувають синонімами тільки в окремих контекстах. Загалом синонімія є небажаною в наукових текстах, оскільки синоніми як загальнономовне явище не завжди передають одне поняття, а доволі часто позначають близькі значення. Слова-синоніми конкретизують, уточнюють одне одного, мають певні стилістичні відтінки, що для термінології неприпустимо. Проте правильне використання синонімів допомагає виразити мовлення, уникнути тавтології і, що найголовніше для наукового стилю, передати усі можливі відтінки значення слів з абсолютною точністю.

Синонімами вважаються слова, які мають близьке, або тотожне значення, але відрізняються звучанням. Вони групуються в синонімічні ряди, тобто об'єднання слів, що виражають одне й те саме конкретне поняття з різних аспектів і різні його ознаки, яким властива певна внутрішня організація. Кожний синонімічний ряд охоплює окрему групу слів і виступає реально існуючою в мові мікросистемою, всі члени якої семантично пов'язані. Опорним, стрижневим членом ряду є його домінанта – слово, найуживаніше серед інших, звичайно стилістично нейтральне й таке, що найточніше і найповніше виражає значення всього ряду.

У цьому дослідженні був укладений список англomовних слів загальнонаукової лексики та їхніх еквівалентів в українській мові, знайдених у перекладах “Scientific American”. Варіанти перекладу кожного слова склали синонімічні ряди. Під час дослідження було виділено такі типи синонімів:

- 1) абсолютні синоніми (*constant – стала, константа, постійна*);
- 2) семантичні (ідеографічні, логічні) синоніми (*scientist – науковець, вчений, дослідник, (мн.) група вчених*);
- 3) контекстуальні синоніми (*develop – розробляти, створювати, винаходити, розвивати, виникати, набувати, захворіти*).

У результаті дослідження буде створена база даних (БД) англомовних слів загальнонаукової лексики з їх еквівалентами у формі синонімічних рядів в українській мові. Як об'єкт, створений у середовищі Microsoft Access, вона слугуватиме основою для створення електронного англо-українського синонімічного словника загальнонаукової лексики, що включатиме функції словника, які необхідні сучасному користувачу, а саме: пошук, редагування, додавання та вилучення словникових статей. Кожна словникова стаття міститиме пояснення значення слів та приклади вживання.

Це дослідження частково зможе допомогти навчитись вибирати правильний варіант перекладу слова із його синонімічного ряду; виявить кількість синонімічних варіантів перекладу одного і того ж загальнонаукового слова в українській мові; визначить, які еквіваленти англомовного слова є найчастішими в українських наукових текстах.

І. Кушнірецька

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. О.М. Верес

СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ДЛЯ ВИБОРЦЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ФАСЕТНОГО МЕТОДУ КЛАСИФІКАЦІЇ

Постійні інновації, швидкий розвиток суспільного прогресу, відкриття все нових і нових технологічних новинок – це наше сьогодні, в якому існує таке поняття як система підтримки прийняття рішень (СППР). Основне завдання такої системи – це допомога людині під час прийняття будь-якого рішення. Особливе місце в різновидах таких систем займають класифікаційні системи. Результат такої системи надзвичайно важливий, тому що він досягається доволі швидко і людині не треба затратити надмірних зусиль.

Сьогодні в різних галузях людської діяльності накопичено великі обсяги інформації про різні матеріальні та нематеріальні сутності, їх властивості, поведінку та зв'язки. Доволі часто великий обсяг даних може містити різномірну інформацію, що робить пошук надзвичайно довгим і витрати часу на його здійснення є абсолютно непродуктивними, особливо в системах політичного характеру, де діють демократичні структури і демократичні процедури стали нормою. Тут проблема полягає у правильності